

4. Why Women Kill Episodes' Transcripts. URL: https://sublikescript.com/series/Why_Women_Kill-9054904 (дата звернення: 28.10.2022)

5. Чому жінки вбивають: вебсеріал. URL: <https://uaserials.vip/61-chomu-zhinky-vbyvayut.html> (дата звернення: 28.10.2022)

Лихотворик Є. В.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук,

доцент Пушкар Т. М.

ПЕРЕКЛАД ВЛАСНИХ НАЗВ У ЦИКЛІ РОМАНІВ ДЖОРДЖА МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ ТА ПОЛУМ'Я»

У наш час глобалізації активно розвивається перекладознавство і об'єктивні вимоги до якості перекладу неухильно зростають у відповідь на розширення міжнародної співпраці, кооперації та зв'язків. Так як власні назви виступають важливою та невід'ємною часткою будь-якої сфери діяльності, їм приділяється пильна увага при перекладі, особливо в художніх творах [1].

Саме тому **актуальність** дослідження детермінується важливістю вивчення та дослідження власних назв у творах художнього стилю. Власні назви несуть в собі частку історії, культури та традиції країни, якій вони належать, тому еквівалентна передача сенсу та змісту власних назв залишається актуальною проблемою у сьогоденнішньому перекладознавстві.

Онiми, або ж власні назви- це слова, що називають з-поміж ряду загальних предметів якийсь один конкретно взятий, який є унікальним у своєму роді.

За визначенням М. Кочергана, на відміну від загальних, власні назви слугують для виокремлення номінованого ними об'єкта з ряду йому подібних, оскільки його ідентифікація є унікальною. Відповідно до його досліджень власні назви поділяються на великі групи. Як приклад, наведемо деякі з них:

-топоніми (назви географічних об'єктів);

-зооніми (імена або клички тварин);

- хремотоніми (об'єкти матеріальної культури);
- теоніми (назви «вищих сил» та божеств);
- етноніми (назви окремо вибраних етнічних груп);
- астроніми (назви небесних тіл або предметів мегасвіту);
- та багато інших [4, с. 186-188].

Незважаючи на той факт, що велика кількість перекладознавців та науковців давно цікавилася вивченням правильного та адекватного відтворення власних назв при перекладі, до сих пір не існує жодних універсалій та рекомендацій щодо правильного їх перекладу. Проблема їх відтворення полягає в тому, що дуже часто власні назви виступають носіями культурно-маркованих відтінків, що є притаманими певній мові, і, саме тому, існує велика кількість суперечок щодо того, як їх правильно відтворювати у мові перекладу [3].

Дилема щодо того, як правильно перекладати художні твори завжди була і залишається яблуком розбрату серед перекладознавців та лінгвістів [2, с. 3-5].

Відтворення власних назв зазвичай є джерелом проблем не лише для початківців, але й для досвідчених фахових перекладачів. Глибоке знання та оволодіння способами та хитрощами передачі онімів з однієї мови на іншу виступає найголовнішим способом їх еквівалентного та адекватного відтворення перекладачем або інтерпретатором [6, с. 3-11].

До найпоширеніших методів перекладу власних назв відносять калькування, транскрипцію, транслітерацію, створення авторських неологізмів та описовий переклад.

Для аналізу способів відтворення власних назв у художньому творі було взято цикл фентезійних романів Джорджа Мартіна «Пісня льоду та полум'я».

Ономастика в романі Дж. Р. Р. Мартіна «Гра престолів» представлена різноманітними типами іменників, що поділяються на три основні семантичні групи: антропоніми, зооніми і топоніми. Усі ці групи семантично пов'язані одна з одною. Власні імена в творах є частиною стилістичних літературних засобів автора. У тексті мовою оригіналу вони виконують різні функції залежно від образу персонажа та тексту автора.

Найпоширенішими способами відтворення власних назв у творі Дж. Мартіна є транскрипція (транскрибування), транслітерація та калькування.

При використанні прийому транскрипції, власні назви відтворюються за допомогою букв мови перекладу і головний фокус перекладача зміщується саме на ідентичне або дуже подібне звучання слова по відношенню до оригіналу [7]. Транскрибування особових іменників з фентезійного роману «Гра престолів», за мотивами «Пісні льоду і полум'я» Дж. Р. Р. Мартіна, були використані в наступних випадках:

а) при передачі прізвищ, розроблених Дж. Р. Р. Мартіном, які побудовані за класичною моделлю англійських прізвищ, використовуючи в якості матеріалу англійську лексику: *Westerling* (Уестерлінг), *Greyjoy* (Грейджой), *Tallhart* (Толхарт);

б) у передачі імен, придуманих Дж. Р. Р. Мартіном. До цієї групи входять гіпокористичні: *Dany* (від *Daenerys*, передане як Дені); *Kvoth* (Квоут), *Tywin* (Тайвін);

в) при передачі змінених Мартіном словникових імен: *Gendry* (Джендрі), *Catelyn* (Кейтілін);

г) при перекладі оригінальних невмотивованих особових іменників з твору Дж. Р. Р. Мартіна: *Dorne* (Дорн), *Baedn* (Бейдн), *Vaes Dothrak* (Вейес Дотрак);

д) у перенесенні імен незаконнонароджених дітей вищого класу в творі Дж. Р. Р. Мартіна: *Stone* (Стоун), *Flowers* (Флауерс), *Snow* (Сноу); у даному випадку використання методу транскрипції вело до втрати частини семантики [5];

На відміну від транскрипції, прийом транслітерації полягає в відтворенні власної назви мови оригіналу саме за допомогою абетки мови перекладу, не роблячи при цьому акцент на звуковій передачі слова у перекладі. Іншими словами, транслітерація це саме намагання відтворити буквену форму слова [7, с. 1-2]. Транслітерація при перекладі була використана в наступних прикладах:

а) при передачі антропонімів (назв людей) - *Tyrion Lanister* (Туріон Ланістер), *John Snow* (Джон Сноу), *Viserys Targaryen* (Візерис Таргарієн).

б) оригінальні зооніми (драконіми та ліконіми зокрема) - *Vhagar (Вхагар)*, *Valerion (Балеріон)*, *Nymeria (Нимерія)*;

в) фруріоніми (назви фортець або замків) - *Winterfell (Вінтерфелл)*, *Casterly Rock (Кастерлі Рок)*, *Harrenhal (Харренхол)*.

г) частина видуманих Мартіном прізвищ за моделями англійських словникових прізвищ на основі англійської лексики: *Baratheon (Баратеон)*, *Florent (Флорент)*, *Lefford (Леффорд)*, *Mormont (Мормонт)*, *Tarly (Тарлі)*;

При відтворенні власних назв застосовується також метод калькування. Калькування можна охарактеризувати як «дослівний» переклад з першоджерела на мову перекладу. Сутність даної операції полягає в перекладі власної назви спочатку частками, а потім їх складання в одне ціле [7, с. 2].

У перекладі роману даний спосіб застосовувався дуже часто. У перекладі «калькувалися» наступні одиниці:

а) оніми, що позначають асоціативні реалії: *The Long Night (Довга Ніч)*, *Red Wedding (червоне, багряне весілля)*;

б) власні назви на позначення зброї (зокрема мечів): *Blackfyre (Чорне Полум'я)*, *Widow`s Wail (Вдовиний Плач)*;

в) власні географічні назви (топоніми): *White Harbor (Біла Гавань)*, *God`s Eye (Боже Око)*, *Saltspear (Солеспис) та інші*;

г) посади або титули: *The King in the North (Король Півночі)*, *High Septon (Верховний Септон)*.

У перекладі цього фентезійного роману також застосовуються наступні способи перекладу власних назв (значно рідше, аніж попередні):

- Адаптація (*Dothraki horselords- Дотрацькі комонники*);
- Створення неологізму (*Godswood- Богопраліс*);
- Опущення (*Masters of Whisperers- нашіптувач*) [5].

Проаналізувавши наведену інформацію, можна зробити висновки, що найчастішим методом передачі є калькування. Транслітерація доволі популярна і використовується для передачі назв міст і титулів. У деяких випадках транслітерація і калькування здійснюються одночасно.

Найпродуктивнішим методом для обох видів перекладу є транскрипція, що використовується українськими перекладачами для передавання онімів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Артюх А. О. Аналіз застосування прийомів перекладу при відображенні авторських неологізмів. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1211> (дата звернення: 18.10.2022).

2. Вороніна К. В. Відтворення власних назв творів жанру фентезі українською мовою (на матеріалі роману-казки Дж. Р. Р. Толкіна “The Hobbit, or there and back again”). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019 № 39 том 3

3. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії). К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 522 с.

4. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. К.: Академія, 2005. 368 с.

5. Мартін Дж. Р. Р. Гра Престолів. Пісня льоду й полум'я. Книга перша. Пер. з англ. Н. Тисовської. К. : Видавнича група КМ-БУКС, 2022. 800 с.

6. Співак С. М. Власна назва в композиційно-смісловій структурі віршованих текстів американської поезії: комунікативно-когнітивний підхід: автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04 / Київ, 2004. 19 с.

7. Ящук О. Л. Особливості перекладу англійських власних назв.

URL: [doklad_12_5_29.pdf](#) (дата звернення: 20.10.2022).

Маковська О.В.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук,

доцент Борисенко Н. Д.

ОРГАНІЗАЦІЯ СЛОВНИКОВОЇ СТАТТІ У ТЛУМАЧНИХ ОНЛАЙН СЛОВНИКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Наше дослідження присвячено вивченню тлумачних онлайн словників англійської мови. Розвідка є **актуальною** з огляду на розвиток сучасної